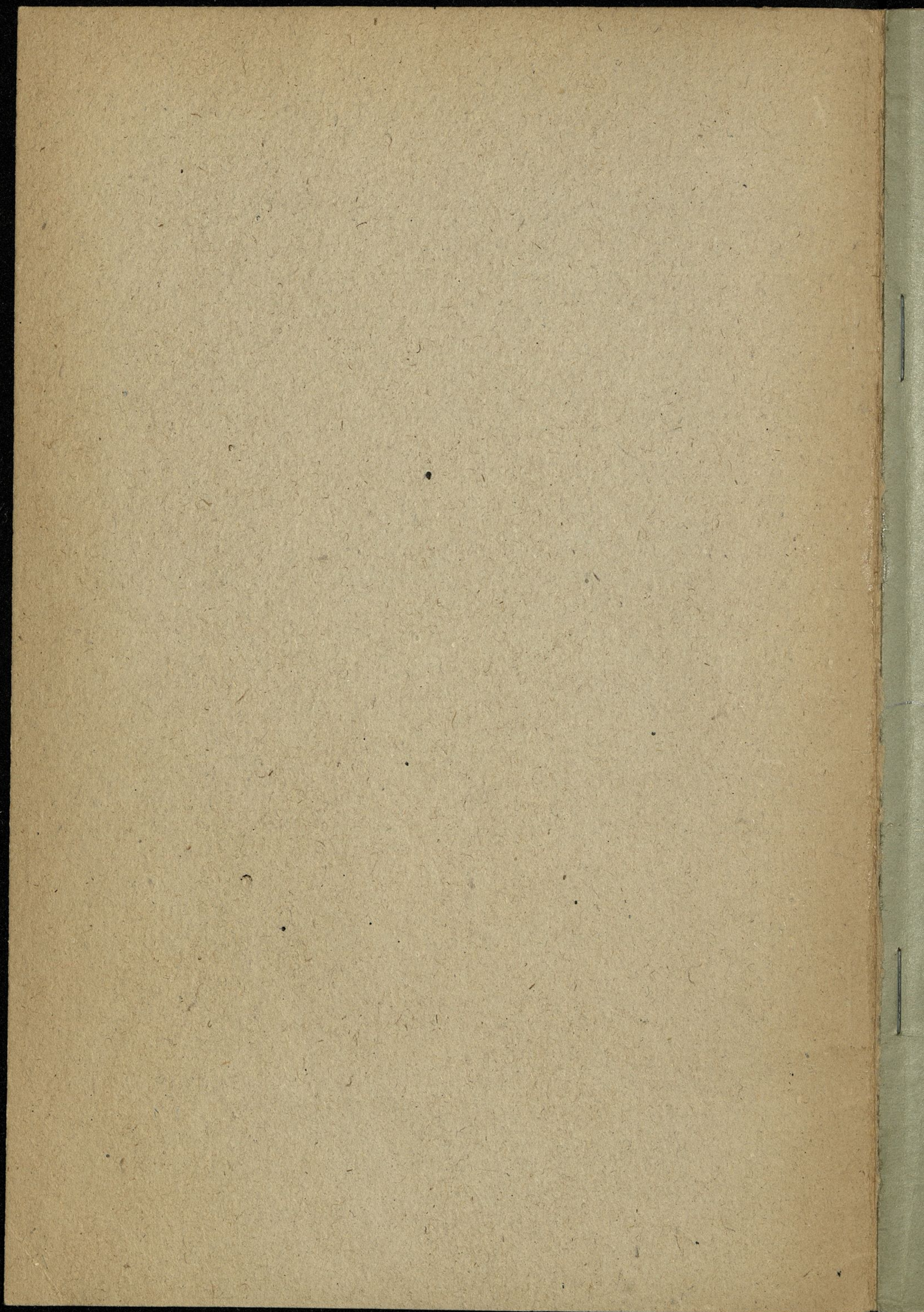

Narodna in univerzitetna knjižnica
v Ljubljani

b n 58584
v

II 58584

100 XXXII (19/38) 7/8

↑

58584

58584

Obzornik.

NEKAJ STATISTIKE O ŠUNDU.

Po definiciji je šund označba za literarne proizvode, ki so brez umetniške vrednosti, služijo zgolj najnižjim človeškim nagonom in zaradi tega kvarno vplivajo na mladino in neizobražene. Ker je šund mednarodni pojav (Schundliteratur, littérature de bas étage, trashy literature), ni čuda, da imamo tudi pri nas v Jugoslaviji precej tega blaga.

V naslednjem hočemo podati seznam te literature, ki je po vojni pri nas izšla. Omejili smo se pa na šund, ki se po svoji zunanji opremi kot tak izdaja: to so tisti zvezki po 16 strani na slabem časopisnem papirju, ki izhajajo enkrat do štirikrat na teden. Naslovno stran krasi navadno slika, ki predstavlja razburljiv, krvav ali solzav prizor. Značilni so tudi podnaslovi. Prvi zvezek je brezplačen, vsak nadaljnji pa stane 1 dinar. Avtor v pretežni večini primerov ni imenovan, in v večini primerov imamo opraviti s prevodi, v prvi vrsti iz nemščine. Zvezek se konča rad v prav napetem trenutku.

Pri navedbi (po notranjem alfabetu) smo dodali naslovu podnaslov, kraj in leto izhajanja ter število zvezkov. Zaradi enotnosti smo izpustili redke imenovane avtorje. Glede števila zvezkov pa je treba pripomniti, da so navedeni po posestnem stanju naše Drž. biblioteke in kompletnost v več primerih zato ni izven dvoma, kar je označeno s: ;. Izdaje v cirilici so označene s: c. Kratice za kraje so: B. = Beograd, K. = Koprivnica, Lj. = Ljubljana, N. S. = Novi Sad, O. = Osijek, S. = Sarajevo, Z. = Zagreb.

- Divlji Amerikanac. B. 1928. 97. c.
 Banditi. B. 1928. 3; c.
 Biblioteka avanturističkih romana. B. 1922. 7; c.
 Moderna kriminalna biblioteka. Z. 1921. 14;
 Buffalo Bill, junak sa divljev zapada. N. S. 1925. 39. c.
 Borba za milijone. B. 1932. 46; c.
 Braća Smrti. Roman iz resničkog života. B. 1933. 95; c.
 Krijumčarski brod. Pustolovne pripovijesti. Z. 1926. 7;
 Zeka Buljubaša. Strah i trepet Turaka. B. 1934. 125; c.
 Raskalašna Carica. B. 1926. 58. c.
 Čuveni Nick Carter. Veliki detektiv. B. 1929. 53; c.
 Novi Nick Carter. Svetski detektiv. B. 1929. 8; c.
 Casanova. B. 1927. 120. c.
 Crni cvet. Tajne snova fakira i joga. B. 1933. 16. c.
 Čaruga. Ilustrovani kriminalni roman. O. 1924. 4.
 Čaruga. Illustrierter Kriminalroman. O. 1924. 2;
 Chicago. B. 1936. 75. c.
 Demoni. B. 1932. 80. c.
 Detektiv i kalandorski događaji. N. S. 1926. 2; c.
 Kobni dijamant. S. 1936. 1;
 Plavi dijamanti. B. 1933. 124. c.
 Crveni dusi. Z. 1934. 13;
 Žuti Đavoli. Junački roman sa dalekog Istoka. B. 1933. 23. c.
 Zabavni dnevnik. List za pučke, narodne i historijske pripovijesti. Z. 1928/29.
 8 serij.
 Doživljaji Roberta Geislera razbojničkog vođe. N. S. 1924/25. 60. c.
 Fantom Beograda. Uzbudljiv roman iz života jedne mlade Beograđanke.
 B. 1935. 16; c.
 Čikaški gangsteri. B. 1934. 118; c.
 Dubrovački gusar. B. 1937. 120; c.
 Gusar ljubavi i smrti. B. 1927. 37. c.
 Grof krijumčar i kći. Tajanstveni roman iz otmenih krugova. N. S. 1925. 150. c.
 Grof od Saint Germaina. Ljubavno-avanturistički roman. B. 1933. 5. c.

030052829

Grofica Prosjakinja ili Sudbina jedne Grofovske ćerke. N. S. 1927. 81. c.
 Detektiv Sherlock Holmes i njegovi znameniti doživljaji. Z. 1929. 2.
 Detektiv Sherlock Holmes i njegovi znameniti doživljaji. Z. 1932. 9.
 Detektiv Sherlock Holmes i njegovi znameniti doživljaji. Z. 1937. 4;
 Novi Sherlock Holmes, Kralj detektiva. B. 1933. 50; c.
 Sherlock Holmes. Najčuveniji detektiv. B. 1929. 63; c.
 Tom Hunter. Pustolovni doživljaji jednog nadobudnog detektiva. Z. 1935/36. 116;
 Idol žena, Louis Dominique. Cartouche. B. 1925. 91. c.
 Izgnanik. Ljubavno-senzacioni roman. B. 1928. 116. c.
 Izgnanik ili Nevino osuđen. N. S. 1924/25. 52. c.
 Jelena osvjetnica žena. B. 1937. 22; c.
 Petar Juranič. Čudnovato putovanje oko svijeta. B. 1926. 9;
 Šumareva kći. B. 1932/33. 380. c.
 Klelija ili Tajne grada Rima u 19 veku. N. S. 1925. 16. c.
 Kralj avanturista. B. 1926. 45. c.
 Tom Krüger. Poznati detektiv. B. 1929. 15; c.
 Krv Mesalinina. B. 1927. 3. c.
 Zabavni list. Z. 1927/30. 8 serij.
 Lopov milijona. N. S. 1927. 21; c.
 Lepa Margarita. B. 1928. 27; c.
 Marino Marinelli. B. 1925/26. 99. c.
 Kraljica Natalija. Neobično zanimljiv istoriski roman. B. 1934. 115. c.
 Male Novine. S. 1925/30. 10 serij.
 Male Novine. S. 1929/31. 3 serije. c.
 Zabavne Novine. Z. 1926/31. 12 serij.
 Zabavne Novine. Z. 1935. 25; c.
 Poslednji Obrenovići. Historijski roman iz života poslednjih kraljeva iz
 dinastije Obrenovića. Z. 1936. 4;
 Crni Orao. B. 1932. 81; c.
 Osvetnik. Ljubavno-senzacioni roman. B. 1928. 62. c.
 Osvetnik potlačenih. B. 1929. 10; c.
 Osvetnik stradalih. Z. 1930. 8;
 Oterana svadbenog večera. N. S. 1926. 132; c.
 Harry Piel. Neustrašivi detektiv. B. 1929. 8; c.
 Mrtva polja u Sibiriji. B. 1926. 80. c.
 Markiza Pompadour. B. 1925. 41; c.
 Ljubavne priče. Roman iz niza ljubavnih priča. B. 1935. 7; c.
 Pustolovine. Senzacionalni roman »grofa« Pyelik-Inna. Z. 1929. 1;
 Pustolovine detektiva Dicka Picka, njegove tajnice lijepe Nore i neustrašivog
 dječaka Tomya. Z. 1937. 11;
 Putne pustolovine Kurta Gafrana. K. 1923. 20;
 Raspuštenica ili Tri brata. B. 1926. 37. c.
 Crni Rigo, razbojnički vođa ili Užas sa Kordiljera. N. S. 1926. 65; c.
 Bijelo roblje. Z. 1929. 15.
 Črna roka. Lj. 1927. 1;
 Roman. Z. 1927. 18;
 Ljudski roman. Lj. 1925. 25.
 Jugoslavenski detektivski romani. S. 1924. 3 serije.
 Lepi romani. Z. 1928. 70.
 Moderni romani. B. 1929/30. c. 12 serij.
 Novi romani. Z. 1929/31. 3 serije.
 Panteonovi romani. B. 1929. 2 seriji. c.
 Veliki socijalni i kriminalni romani. Z. 1927. 61.
 Krvava Rusija. B. 1928. 60. c.
 Erik Saintpierre. B. 1932. 115. c.
 Carev sin. B. 1932/33. 223. c.
 Staviski. Najveći hohštapler sveta i kompanija. B. 1934. 103. c.
 Širom svijeta. Zbirka avanturističkih romana. Z. 1927. 16;
 Širom svijeta. Zbirka napetih detektivskih pustolovščin Percy Stuarta. Z.
 1928/30. 3 serije.
 Širom svijeta. Zabavni list. Z. 1927/30. 13 serij.
 Tajne Beograda. Istoriski roman iz doba druge vladavine kneza Miloša i
 Mihajla. B. 1933. 89. c.
 Tajne Carigrada. B. 1926. 73. c.

Tajne harema. B. 1928. 80; c.
 Tajne jednog dvora. B. 1925. 87. c.
 Pariske tajne. B. 1929. 19; c.
 Sofiske tajne ili Družina mrtvačke glave. N. S. 1925. 86. c.
 Tajne Venecije. B. 1933. 111. c.
 Teodora. B. 1927. 107. c.
 Zabavni tednik. Z. 1928. 4 serije.
 Zabavni tjednik. Z. 1926/27. 21 serij.
 Tajanstveni ubilac. N. S. 1925. 3; c.
 Gorski vojvoda. B. 1932/33. 375. c.
 Sivi Volk. Zgodba belega indijanskega poglavarja. Lj. 1937. 2;
 Vestalinke ili Put lepih devojaka oko sveta. B. 1926. 117. c.
 Vinoga. Nove priče sa divljeg zapada. S. 1930. 52. c.
 Vinoga. Poslednji Mohikanec. S. 1929/30. 76.
 Crni vitez. B. 1927. 128. c.
 Vitez smrti. Istoriski roman iz doba teških dana Srbije posle Kosova.
 B. 1934. 126. c.
 Mali zabavnik. List za zabavu i zanimljive romane. B. 1929. 2 seriji. c.
 Očarani zločinac. Dubrovnik. 1926. 4;
 Zeleni zmaj. B. 1932. 92. c.
 Zver žena. B. 1927. 121. c.
 Divlji život Saše Staviskog. Z. 1935. 1;

Če se oziramo na letnice teh 112 navedenih publikacij, vidimo, da se je produkcija šunda začela z l. 1921, dosegla svoj višek v l. 1929, in največji padec v l. 1931, slednje bržkone v zvezi z gospodarsko krizo. Slovenskega šunda je v tej dobi razmeroma malo izšlo, in še to deloma tiskano v Zagrebu, večina je v srbohrvaščini, nekaj več kot polovica v cirilici, v Beogradu, ker imamo sploh samo nekaj središč. Kakor je razvidno iz imen, je samo majhen odstotek domačega izvora, večina je uvoz. Naslovi nam tudi povedo, da vsebuje naš šund zgodovinske, ljubezenske, kriminalne, detektivske in še druge motive: od fakirja do Staviskega. Saj karakteristika šunda ni v tem, kakšno snov obdela, ampak v tem, na kakšen način dano snov obdelava. Šund tudi ni nujno pornografičen, čeprav lahko je.

Največ pa dado misliti visoke številke zvezkov, ki jih posamezni romani dosežejo — znak, da so jih radi kupovali; ker stvar, ki ne vleče, se hitro zaključí. Če pomislimo, da stane vsak zvezek 1 dinar, lahko izračunamo kakšne vsote denarja gredo za nabavo šunda, medtem ko se istočasno vsebinsko in oblikovno dobra knjiga premalo kupuje: škoda na duševnem in gospodarskem področju.

Dr. M. Pivec-Stelè.

Ocene.

Fran Ramovš in Milko Kos: **Brižinski spomeniki**. Uvod. Paleografski in fonetični prepis. Prevod v knjižno slovenščino. Faksimile pergamentov. V Ljubljani pri Akademski založbi. 1937. Akademska biblioteka, 9. Fotografije pergamentov: Arthur Schneider, München. Klišeji: St. Deu, Ljubljana. Tisk: Veit in drug, družba z o. z., Vir, p. Domžale (P. Veit). 4°, 31 str., 9 prilog. Cena vez. 120 din.

Nova znanstvena izdaja brižinskih spomenikov je bila že zelo potrebna, tako slavističnemu svetu kakor še posebno nam Slovencem; saj je izdaja V. Vondráka izšla že pred več ko 40 leti (1896) in izdajateljeva izvajanja že davno ne ustrezajo več sodobnim znanstvenim izsledkom.

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJIZNICA

00000525398

